T089 ATĐ 1 (16) Luận A Tỳ Đạt Ma Tập Dị Môn Túc Q16-Sáu Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC
QUYEÅN 16
Phaåm 7: SAÙU PHAÙP, Phaàn 2

Coù saùu thöù töôûng thuaän phaàn minh: 1. Töôûng voâ thöôøng. 2. Töôûng voâ thöôøng khoå. 3. Töôûng khoå voâ ngaõ. 4. Töôûng chaùn aên. 5. Töôûng taát caû theá gian khoâng theå vui. 6. Töôûng veà cheát. Naêm töôûng trong ñaây thì ñaõ noùi roõ trong töôûng thaønh thuïc giaûi thoaùt tröôùc ñaây roài (nay khoâng noùi laïi). Hoûi: Theá naøo laø töôûng taát caû theá gian chaúng theå vui? Ñaùp: Theá gian töùc laø naêm thuû uaån, töùc saéc uaån v.v... ñeán thöùc thuû uaån. Nhö coù caùc vò Bí-soâ ñoái vôùi naêm thöù thuû uaån naày maø luoân khôûi yù nghó tìm hieåu xeùt löôøng thì thaáy ñaùng sôï haõi, thaáy chaúng ñaùng yeâu meán, cuõng chaúng ñaùng vui möøng chi. Khi suy nghó ñeán naêm uaån thì luoân thaáy caùc töôûng nhö theá ngay ôû tröôùc maét trong hieän taïi, ñaõ qua hay saép tôùi... Theá neân goïi laø töôûng taát caû theá gian khoâng theå vui. Hoûi: Vì sao laïi noùi töôûng thuaän phaàn saùng? Ñaùp: Minh, coù ba thöù minh: 1. Voâ hoïc tuùc truï trí chöùng minh. 2. Voâ hoïc sinh töû trí chöùng minh. 3. Voâ hoïc laäu taän trí chöùng minh. Do saùu töôûng tröôùc ñoù, neáu ai thaáy ba minh naày chöa sinh thì haõy khieán chuùng phaùt sinh, neáu ñaõ sinh roài thì neân khieán chuùng caøng lôùn roäng hôn. Neân noùi laø töôûng thuaän phaàn minh. Coù saùu thöù tuøy nieäm: 1. Tuøy nieäm Phaät. 2. Tuøy nieäm Phaùp.

3. Tuøy nieäm Taêng. 4. Tuøy nieäm giôùi. 5. Tuøy nieäm xaû. 6. Tuøy nieäm thieân. - Theá naøo laø tuøy nieäm Phaät? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân noùi: Caùc thaày Bí-soâ neân bieát! Caùc haøng ñeä töû Phaät ôû choã Theá Toân do töôùng nhö theá naày maø theo ñoù nghó nhôù ñeán chö Phaät nhö: Ñöùc Theá Toân ñaày chính laø Nhö Lai A-la-haùn, roäng noùi cho ñeán laø Phaät, Baïc-giaø-phaïm. Neáu caùc haøng ñeä töû Phaät töø töôùng nhö theá, tuøy theo ñoù nghó nhôù ñeán chö Phaät baèng thaáy bieát laøm caên baûn, töông öng vôùi chaùnh trí. Caùc nieäm nhö nieäm tuøy theo, nieäm

rieâng bieät, nieäm nhôù nghó. Tính chaát cuûa yù nieäm, tính chaát cuûa tuøy nieäm (söï nghó nhôù theo) tính chaát cuûa söï nghó nhôù rieâng reõ (bieät nieäm), tính chaát söï chaúng queân, taùnh chaúng queân caùc giaùo phaùp, taâm saùng suoát, taùnh ghi nhôù roõ raøng..., ñoù laø tuøy nieäm Phaät. - Theá naøo laø tuøy nieäm phaùp? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Coù caùc haøng ñeä töû Ñöùc Phaät do töôùng nhö theá maø tuøy theo nghó nhôù ñeán chaùnh phaùp töùc laø chaùnh phaùp do Phaät ñaõ kheùo leùo trình baøy dieãn giaûng cho ñeán baäc trí ñaõ ñöôïc noäi chöùng... Neáu caùc haøng ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá maø tuøy theo ñoù maø nghó nhôù ñeán chaùnh phaùp. Do thaáy bieát laøm caên baûn, cuøng vôùi chöùng trí töông öng nhau... Roäng noùi nhö tröôùc. Ñoù laø tuøy nieäm phaùp. - Theá naøo laø tuøy nieäm Taêng? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Coù caùc haøng ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá maø tuøy theo nghó nhôù ñeán chö Taêng, ñoù laø nhöõng haøng ñeä töû Phaät ñaày ñuû caùc haïnh dieäu. Roäng noùi cho ñeán laø phöôùc ñieàn voâ thöôïng ôû theá gian ñaùng ñöôïc cuùng döôøng. Neáu caùc haøng ñeä töû Phaät theo töôùng nhö theá maø nghó nhôù ñeán chö Taêng. Do thaáy bieát laøm caên baûn cuøng chöùng trí töông öng nhau... Roäng noùi nhö tröôùc. Ñoù laø tuøy nieäm Taêng. - Theá naøo laø tuøy nieäm giôùi? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Caùc haøng ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá maø tuøy theo ñoù nghó nhôù ñeán giôùi haïnh cuûa mình, nhö laø giôùi haïnh naày thanh tònh khoâng heà thieáu soùt... Roäng noùi cho ñeán caùc baäc trí luoân khen ngôïi khoâng heà quôû traùch cheâ bai. Neáu caùc haøng ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá maø theo ñoù nghó nhôù ñeán caùc giôùi haïnh cuûa mình. Do thaáy bieát laøm caên baûn, cuøng vôùi chöùng trí töông öng nhau.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 254

Roäng noùi nhö tröôùc, ñoù laø tuøy nieäm giôùi. - Theá naøo laø tuøy nieäm xaû? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Caùc haøng ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá maø tuøy theo ñoù nghó nhôù ñeán söï buoâng xaû cuûa mình. Nhö baûo: Toâi hieän nay khoâng coøn meâ ñaém cuûa caûi tieàn baïc nöõa. Ñoái vôùi taät xaáu tham lam keo kieät buoäc chaët moïi ngöôøi thì toâi ñaõ lìa boû ñöôïc noù, taâm toâi khoâng coøn ñam meâ vöôùng víu nöõa. Haõy dang roäng tay maø boá thí ban taëng taát caû nhöõng tieàn baïc cuûa caûi coù ñöôïc cho moïi ngöôøi. Buoâng boû taøi saûn tieàn cuûa khoâng moät chuùt tieác nuoái ñoaùi hoaøi. Phaân chia tieàn cuûa ban taëng khaép nôi loøng khoâng thieân leäch phe phaùi... Neáu caùc haøng ñeä töû Phaät neân vôùi caùi töôùng nhö theá maø theo ñoù nhôù nghó tôùi söï buoâng xaû cuûa mình. Do thaáy bieát laøm caên baûn cuøng vôùi chöùng trí töông öng nhau. Roäng noùi nhö tröôùc. Ñoù laø tuøy nieäm xaû. - Theá naøo laø tuøy nieäm caùc coõi trôøi? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Caùc haøng ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá maø tuøy theo ñoù nghó nhôù ñeán caùc coõi trôøi. Nhö coù chuùng trôøi Töù Ñaïi vöông, coù trôøi Ba Möôi Ba... Trong ñoù coù caùc coõi nhö coõi trôøi Daï-ma, coõi trôøi Ñoå-söû-ña, coõi trôøi Laïc-bieán-hoùa, coõi trôøi Tha-hoùa-töï-taïi. Neáu ngöôøi naøo ñaõ thaønh töïu ñöôïc tín giôùi khoâng ñieân ñaûo vaø nghe hoïc ñöôïc trí tueä buoâng xaû (xaû tueä) thì sau khi cheát ñaõ ñöôïc sinh

leân coõi trôøi ñoù. Toâi cuõng thaønh töïu ñöôïc tín giôùi khoâng ñieân ñaûo, ñaõ nghe hoïc ñöôïc kheùo leùo xaû tueä, vì sao toâi chaúng ñöôïc sinh leân coõi trôøi ñoù? Neáu caùc ñeä töû Phaät do töôùng nhö theá theo ñoù maø nghó nhôù ñeán caùc coõi trôøi. Do thaáy bieát laøm caên baûn, cuøng vôùi chöùng trí töông öng nhau. Caùc nieäm lieân tuïc, nieäm rieâng bieät, nieäm nghó nhôù, taùnh nieäm, taùnh tuøy nieäm, taùnh nghó rieâng bieät, taùnh khoâng laõng queân, taùnh khoâng laõng queân chaùnh phaùp, taùnh taâm saùng suoát ghi nhôù laâu... Ñoù laø tuøy nieäm thieân hay caùc coõi trôøi. Coù saùu phaùp voâ thöôïng: 1. Thaáy voâ thöôïng. 2. Nghe voâ thöôïng. 3. Lôïi voâ thöôïng. 4. Hoïc voâ thöôïng. 5. Haønh voâ thöôïng. 6. Nieäm voâ thöôïng. - Theá naøo laø thaáy voâ thöôïng? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Nhö coù moät soá Boå-ñaëc-giaø-la ñeán ngaém xem caùc voøng baùu, voi baùu, ngöïa baùu, ngoïc

chaâu baùu, nöõ baùu, chuû kho taøng, quan baùu, vua chuùa, binh lính, quan haàu quyù baùu... Hoaëc laïi ñeán vieáng thaêm nhìn ngaém hoaëc Sa-moân hay Baø-la-moân coù taø kieán vaø haïnh taø kieán..., thì ta baûo soá Boå-ñaëc-giaø-la ñoù tuy laø coù thaáy chöù khoâng phaûi chaúng thaáy. Nhöng ñoù laø caùi thaáy thaáp heøn coù baûn taùnh cuûa haøng phaøm phu dò sinh chöù khoâng phaûi cuûa baäc Thaùnh hieàn, coøn nhö nhöõng keû coù tu haønh, coù gieo troàng söï tín, aùi thanh tònh vaø ñeán thaêm vieáng nhìn xem Nhö Lai vaø caùc ñeä töû Phaät, ta noùi soá ngöôøi ñoù coù caùi thaáy voâ thöôïng, vì coù theå töï gaây ñöôïc lôïi ích cho mình vaø giuùp mình ñöôïc an laïc. Cuõng khieán cho töï thaân mình ñöôïc yeân oån, vöôït ra khoûi caùc tai naïn saàu khoå, dieät tan heát caùc söï ñau buoàn vaø nhanh choùng chöùng ñöôïc caùc phaùp yeáu ñuùng lyù. Ñoù goïi laø thaáy voâ thöôïng. - Theá naøo laø nghe voâ thöôïng? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! Nhö coù moät soá Boå-ñaëc-giaø-la ñeán nghe caùc thöù tieáng cuûa voi, tieáng ngöïa, tieáng xe chaïy, tieáng böôùc chaân ñi, tieáng thoåi tuø vaø, tieáng troáng lôùn beù, tieáng keâu goïi, tieáng ca haùt, tieáng ñaøn haùt aâm nhaïc. Hoaëc ñeán nghe Sa-moân, hoaëc Baø laø moân phaùt khôûi taø kieán vaø haïnh taø kieán, noùi caùc phaùp taø, thì ta baûo raèng soá Boå-ñaëc-giaø-la ñoù tuy laø coù nghe chöù chaúng phaûi khoâng nghe. Nhöng ñoù laø caùi nghe thaáp heøn coù töï taùnh cuûa phaøm phu dò sinh chöù khoâng phaûi laø cuûa Thaùnh hieàn. Coøn nhö nhöõng ngöôøi coù tu haønh, bieát gieo troàng söï tín, aùi thanh tònh ñeán thaêm vieáng nghe Nhö Lai vaø caùc ñeä töû Phaät dieãn noùi chaùnh phaùp. Ta baûo soá ngöôøi ñoù coù caùi nghe voâ thöôïng, vì coù theå töï gaây ñöôïc lôïi ích cho mình... Roäng noùi cho ñeán nhanh choùng chöùng ñöôïc caùc phaùp yeáu ñuùng lyù. Ñoù goïi laø nghe voâ thöôïng. - Theá naøo laø lôïi voâ thöôïng? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! Nhö coù moät soá Boå-ñaëc-giaø-la, hoaëc coù ñöôïc vôï con hoaëc coù nhieàu ngoïc quyù, tieàn baïc hay luùa thoùc, hoaëc nhieàu baïn beø thaân höõu. Hoaëc ñoái vôùi Sa-moân hay Baø-la-moân coù phaùt khôûi taø kieán vaø haïnh taø kieán vaø soá ngöôøi ñoù laïi tin yeâu saâu xa, thì ta baûo raèng soá Boå-ñaëc-giaø-la ñoù tuy goïi laø ñöôïc lôïi nhöng khoâng phaûi laø ñöôïc lôïi, maø ñoù laø lôïi thaáp heøn cuûa phaøm phu dò sinh,

chöù khoâng phaûi laø lôïi cuûa baäc Thaùnh hieàn. Coøn nhö nhöõng ngöôøi coù tu haønh, bieát gieo troàng söï tín aùi thanh tònh laïi hay ñeán choã Nhö Lai vaø caùc ñeä töû Phaät maø sinh loøng tin töôûng aùi moä saâu xa, thì ta baûo raèng soá ngöôøi ñoù ñöôïc caùi lôïi voâ thöôïng vì coù theå gaây ñöôïc ích lôïi cho mình. Roäng noùi cho ñeán nhanh choùng chöùng ñöôïc caùc phaùp yeáu ñuùng lyù. Ñoù goïi laø lôïi voâ thöôïng. - Theá naøo laø hoïc voâ thöôïng?

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 256

Ñaùp: Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! Nhö coù moät soá Boå-ñaëc-giaø-la, hoaëc hoïc côõi voi, côõi ngöïa, hoaëc hoïc baén cung, phoùng teân, hoaëc hoïc caàm caâu moùc, hoaëc caàm daây, caàm theû baøi hoaëc hoïc leân xe hay xuoáng xe, hoaëc hoïc phoùng chaïy hay nhaûy xa, nhaûy cao, hoaëc hoïc vieát saùch, soá hoïc, tính toaùn, toaùn soá v.v... Hoaëc hoïc vôùi Sa-moân hay Baø- la-moân coù taø kieán vaø taø haïnh laáy ñoù ñem ra daïy hoïc..., thì ta baûo raèng soá Boå-ñaëc-giaø-la ñoù tuy coù choã hoïc chôù khoâng phaûi khoâng hoïc, nhöng ñoù laø caùi hoïc coù töï taùnh thaáp heøn cuûa phaøm phu dò sinh chöù khoâng phaûi caùi hoïc cuûa caùc baäc Thaùnh hieàn. Coøn nhö nhöõng keû coù tu haønh, gieo troàng söï tín aùi thanh tònh, thöôøng hay hoïc caùc moân hoïc cuûa Nhö Lai vaø caùc ñeä töû Phaät ñaõ hoïc. Ta baûo raèng soá ngöôøi ñoù coù caùi hoïc voâ thöôïng, vì coù theå töï gaây ñöôïc ích lôïi cho mình. Roäng noùi cho ñeán nhanh choùng chöùng ñöôïc caùc phaùp yeáu ñuùng lyù. Ñoù laø hoïc voâ thöôïng. - Theá naøo laø haønh voâ thöôïng? Ñaùp: Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! Nhö moät soá Boå-ñaëc-giaø-la, hoaëc laøm vieäc ñieàu phuïc huaán luyeän voi, ngöïa, hoaëc laøm vieäc luyeän ngöôøi, luyeän traâu, hoaëc laøm caùc vieäc thôø löûa, hoaëc thôø maët traêng, thôø maët trôøi, thôø thuoác, thôø ngoïc chaâu, thôø tinh tuù, thôø cung ñieän v.v... caùc vieäc hoaëc laøm Sa-moân, Baø-la-moân coù taø kieán vaø haïnh taø kieán vaø ñeán xin thoï hoïc laøm vieäc ñoù... Ta baûo raèng soá Boå-ñaëc-giaø-la ñoù tuy laø coù vieäc chöù chaúng phaûi khoâng laøm. Nhöng ñoù laø vieäc laøm coù töï taùnh thaáp heøn cuûa dò sinh phaøm phu chöù khoâng phaûi cuûa baäc Thaùnh hieàn. Coøn nhö coù nhöõng ngöôøi coù tu haønh, gieo troàng söï tín aùi thanh tònh, thöôøng hay laøm nhöõng vieäc laøm cuûa Nhö Lai vaø caùc ñeä töû Phaät ñaõ laøm. Ta baûo raèng soá ngöôøi naày coù söï laøm vieäc (haønh) voâ thöôïng, vì coù theå töï gaây ñöôïc lôïi ích cho mình. Roäng noùi cho ñeán nhanh choùng chöùng ñöôïc caùc phaùp yeáu ñuùng lyù. Ñoù laø haønh voâ thöôïng. - Theá naøo laø nieäm voâ thöôïng? Ñaùp: Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! Nhö coù moät soá Boå-ñaëc-giaø-la hoaëc nhôù nghó vôï con hay tieàn cuûa luùa thoùc, hoaëc nghó nhôù baïn beø, hoaëc nghó nhôù Sa-moân hay Baø-la-moân laø nhöõng keû coù taø kieán vaø haïnh taø kieán (laøm vieäc taø kieán) vaø pheùp taø cuûa hoï. Ta baûo raèng soá Boå-ñaëc-giaø-la ñoù tuy coù nhôù nghó chöù chaúng phaûi khoâng nhôù nghó. Nhöng ñoù laø söï nhôù nghó coù töï taùnh thaáp heøn cuûa phaøm phu dò sinh chöù khoâng phaûi cuûa baäc Thaùnh hieàn. Coøn nhö nhöõng keû coù tu haønh, gieo troàng söï tín aùi thanh tònh, thöôøng hay nghó nhôù ñeán Nhö Lai vaø caùc vò ñeä töû Phaät. Ta baûo soá ngöôøi naày coù söï nghó nhôù (nieäm) voâ thöôïng, vì coù theå töï gaây ñöôïc söï lôïi ích cho

mình, coù theå töï giuùp mình ñöôïc an laïc, cuõng

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 257

coù theå khieán töï thaân mình luoân ñöôïc an oån maø soáng. Vaø vöôït thoaùt khoûi tai naïn cuûa saáu lo, dieät tröø döùt heát caùc lo buoàn khoå naõo. Nhanh choùng chöùng ñöôïc caùc phaùp yeáu ñuùng lyù. Ñoù laø nieäm voâ thöôïng. Ñöùc Theá Toân noùi baøi keä: Neáu ñöôïc lìa töông öng An oån thaáy voâ thöôïng Nghe, lôïi, hoïc, laøm, nhôù Taát ñeán ñöôïc khoâng saàu. Coù saùu phaùp quaùn ñaõi (Quaùn ñoái): 1. Quaùn ñaõi saéc. 2. Quaùn ñaõi thanh. 3. Quaùn ñaõi höông. 4. Quaùn ñaõi vò. 5. Quaùn ñaõi xuùc. 6. Quaùn ñaõi phaùp. Hoûi: Theá naøo laø quaùn ñaõi saéc? Ñaùp: Neáu thöù saéc höõu laäu coù chaáp tröôùc, vôùi caùc saéc naày ôû caùc thôøi, hoaëc quaù khöù, vò lai hoaëc hieän taïi, hoaëc coù duïc, hoaëc tham, hoaëc saân, hoaëc si, hoaëc tuøy moãi moãi taâm sôû vaø tuøy phieàn naõo maø ñuùng luùc sinh ra... Thì ñoù goïi laø quaùn ñaõi saéc. Caùc thöù: thanh, höông, vò, xuùc, phaùp cuõng nhö theá. Hoûi: Theá naøo laø quaùn ñaõi? Ñaùp: Neáu nhö phaùp höõu laäu coù chaáp tröôùc, thì ñoái vôùi caùc phaùp ñoù hoaëc ôû quaù khöù, hoaëc vò lai hay ôû hieän taïi, hoaëc coù duïc, hoaëc tham, hoaëc saân hay si, hoaëc tuøy moãi moãi taâm sôû hay tuøy phieàn naõo maø ñuùng luùc sinh ra, thì ñoù goïi laø quaùn ñaõi. Coù saùu loaïi sinh: 1. Coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen sinh phaùp ñen. 2. Coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen sinh phaùp traéng. 3. Coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen sinh phaùp Nieát-baøn khoâng ñen khoâng traéng. 4. Coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng sinh phaùp traéng. 5. Coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng sinh phaùp ñen. 6. Coù loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng sinh phaùp Nieát-baøn khoâng ñen khoâng traéng. - Theá naøo laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen sinh phaùp ñen? Ñaùp: Nhö coù moät soá ngöôøi sinh vaøo moät soá nhaø ngheøo heøn baàn tieän goïi laø chieân ñaø la... Roäng noùi cho ñeán nhö nhaø ngheøo thieáu aên thieáu

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 258

maëc. Ngöôøi naày sinh vaøo nhaø ñoù, hình dung xaáu xí, khoâng ai thích nhìn, moïi ngöôøi cuøng khinh gheùt. Phaàn lôùn ñeàu laøm möôùn cho keû khaùc, baát cöù vieäc gì. Cho neân goïi laø ñen, vaø töø loaïi ñen nhö theá, hoï laïi taïo ra caùc nghieäp xaáu aùc veà thaân, ngöõ, yù. Ñeán khi cheát roài thì bò ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ neân phaûi sinh vaøo choán ñòa nguïc ñeå chòu bao ñau khoå cuøng cöïc. Neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen sinh phaùp ñen. 2. Theá naøo laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen sinh phaùp traéng? Ñaùp: Nhö coù moät soá ngöôøi sinh vaøo nhaø ngheøo heøn baàn tieän, goïi laø nhaø chieân traø la, roäng noùi laø nhaø ngheøo thieáu aên, thieáu maëc. Ngöôøi naày sinh vaøo choán aáy, hình dung xaáu xí, khoâng ai thích nhìn laïi hay quôû traùch cheâ traùch. Phaàn lôùn ñeàu phaûi laøm möôùn cho keû khaùc, baát cöù vieäc gì, neân goïi laø ñen. Nhöng ngöôøi naày laïi bieát taïo ra caùc haïnh nghieäp toát laønh veà thaân, ngöõ, yù. Do nhaân duyeân ba nghieäp thieän ñoù neân sau khi cheát roài ñöôïc sinh vaøo coõi thieän, ôû trong caùc coõi trôøi maø höôûng bao ñieàu vui thuù tuyeät dieäu. Ñoù goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen maø sinh phaùp traéng. 3. Theá naøo laø loaïi

Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen maø sinh ra phaùp Nieát-baøn khoâng ñen, khoâng traéng? Ñaùp: Nhö coù moät soá ngöôøi sinh vaøo nhaø ngheøo heøn baàn khoå, goïi laø nhaø Chieân-traø-la. Roäng noùi nhö laø nhaø thieáu aên, thieáu maëc. Ngöôøi naày sinh vaøo choán aáy hình dung xaáu xí, khoâng ai thích nhìn laïi coøn quôû traùch chöûi maéng. Phaàn lôùn ñeàu phaûi laøm möôùn cho keû khaùc baát cöù vieäc gì, neân goïi laø ñen. Vôùi cuoäc ñôøi ñen ñuùa buoàn thaûm nhö theá, ngöôøi naày nghe bieát Ñöùc Nhö Lai vì moïi chuùng sinh giaûng daïy caùc chöùng phaùp nhö thaät Tyø-naïi-da lieàn ñeán nghe phaùp. Sau khi nghe roài sinh loøng tin töôûng thanh tònh. Vôùi taâm tònh tín ñoù, ngöôøi aáy suy nghó thaáy raèng ôû nhaø bieát bao söï raøng buoäc böùc baùch, khaùc naøo choán lao tuø vôùi bieát bao phieàn toaùi lo toan khoå naõo. Coøn thoaùt khoûi gia ñình thì khaùc naøo phoùng mình vaøo choán hö khoâng meânh moâng baùt ngaùt, töï do thoaûi maùi vaø taát caû caùc nhaân phaùp thieän seõ naûy sinh lôùn maïnh. Laïi nghó cöù maõi baän bòu gia ñình thì chaúng coøn raõnh rang maø tu ít phaùp thieän ôû ñôøi, huoáng hoà laø ñem heát caû cuoäc ñôøi mình sieâng naêng chuyeân caàn tu hoïc thuaàn nhaát veïn toaøn moät cuoäc soáng phaïm haïnh trong traéng. Vaäy thì, ta caàn neân caïo boû raâu toùc, mình maëc phaùp phuïc vôùi loøng chaùnh tín maïnh meõ ñöa thaân vaøo cuoäc soáng khoâng nhaø, sieâng naêng tu taäp phaïm haïnh. Sau khi nghó kyõ, anh ta lieàn quyeát yù xa boû heát söï saûn, tieàn baïc vaø ngöôøi thaân, caïo boû raâu toùc, mình maëc phaùp y, loøng tin vöõng chaéc, soáng kieáp theânh thang khoâng baän bòu gia ñình xin thoï trì giôùi phaùp ngaøy ñeâm sieâng naêng chuyeân caàn giöõ gìn giôùi haïnh giaûi thoaùt ñaëc bieät. Taát caû caùc quy ñieàu pheùp taéc tuaân haønh

nghieâm ngaët. Duø moät loãi nhoû cuõng heát söùc aùy naùy lo aâu. Luoân ñeán tìm hoïc ôû moïi nôi khoâng heà traùi phaïm. Tuaân giöõ caùc giôùi haïnh saâu kín sieâng naêng tu giôùi luaät..., daàn daàn chöùng ñöôïc Töù thieàn. Do vì taâm ñònh neân caùc laäu döùt heát. Neân chöùng ñöôïc tueä taâm giaûi thoaùt voâ laäu. Roäng noùi cho ñeán khoâng coøn phaûi nhaän thaân ñôøi sau nöõa. Theá neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi ñen maø sinh phaùp Nieát-baøn khoâng ñen khoâng traéng. 4. Theá naøo laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng sinh phaùp traéng? Ñaùp: Nhö coù moät soá ngöôøi sinh vaøo nhaø giaøu sang nhö caùc loaïi giai caáp lôùn cuûa caùc haøng Saùt ñeá lî, Baø-la-moân hay caùc doøng doõi lôùn nhö Tröôûng giaû, cö só, hoaëc sinh vaøo moät gia ñình giaøu coù sang troïng naøo khaùc, nhieàu tieàn laém cuûa, kho taøng ñaày aáp. Ngöôøi naày sinh vaøo choán aáy, hình daïng ñeïp ñeõ, uy nghi ai cuõng thích nhìn, moïi ngöôøi ñeàu kính troïng khen toát. Neân goïi laø traéng. Vôùi cuoäc ñôøi saùng töôi traéng treûo nhö theá, anh ta laïi gaây taïo caùc haïnh nghieäp toát laønh veà thaân, ngöõ, yù. Do nhaân duyeân ba nghieäp thieän ñoù, neân sau khi cheát thì ñöôïc sinh vaøo caùc ñöôøng thieän, ôû trong caùc coõi trôøi maø höôûng moïi phöôùc baùu vui thuù tuyeät dieäu. Theá neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng sinh phaùp traéng. 5. Theá naøo laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng sinh phaùp ñen? Ñaùp: Nhö coù moät soá ngöôøi sinh vaøo nhaø giaøu sang quyeàn quyù nhö caùc giai caáp lôùn cuûa caùc haøng Saùt ñeá lî, Baø-la-moân hay caùc doøng doõi

cao sang cuûa Tröôûng giaû, cö só hoaëc moät loaïi gia theá giaøu coù sang troïng naøo khaùc, laém tieàn nhieàu cuûa, kho laõm ñaày aáp. Ngöôøi ñoù sinh vaøo choán aáy hình dung ñeïp ñeõ uy nghi ai cuõng thích ngaém nhìn, khen ngôïi laø toát. Cho neân goïi laø traéng. Vôùi cuoäc ñôøi saùng töôi traéng treûo nhö theá, anh ta laïi gaây taïo ra caùc haïnh nghieäp xaáu aùc veà thaân, ngöõ, yù. Do nhaân duyeân ba nghieäp xaáu aùc naày neân sau khi cheát roài phaûi ñoïa vaøo caùc ñöôøng döõ, ôû trong ñòa nguïc chòu bao nhieâu khoán khoå cöïc hình. Ñoù goïi laø loaïi Boå- ñaëc-giaø-la ñôøi traéng maø sinh phaùp ñen. 6. Theá naøo laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng maø sinh phaùp Nieát-baøn khoâng ñen khoâng traéng? Ñaùp: Nhö coù moät soá ngöôøi ñöôïc sinh vaøo nhaø giaøu sang quyeàn quyù nhö caùc giai caáp lôùn cuûa caùc haøng Saùt-ñeá-lôïi, Baø-la-moân hoaëc caùc doøng doõi lôùn, nhö tröôûng giaû, cö só hay moät loaïi gia theá giaøu coù sang troïng naøo khaùc, laém tieàn nhieàu cuûa kho taøng ñaày aáp..., neân goïi laø traéng. Vôùi cuoäc ñôøi saùng töôi traéng treûo nhö theá, ngöôøi naày nghe ñoàn coù Ñöùc Nhö Lai dieãn giaûng ñuùng nhö thaät caùc chöùng phaùp Tyø-naïi-da, lieàn ñeán nghe phaùp. Khi ñaõ nghe xong lieàn ñöôïc tín taâm thanh tònh. Ngöôøi naày ñaõ thaønh töïu ñöôïc loøng tin töôûng thanh tònh roài thì töï nghó ôû nhaø seõ gaëp

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 260

bieát bao söï raøng buoäc böùc baùch khaùc naøo choán lao tuø vôùi bao nhieâu lo toan phieàn toaùi khoå naõo. Coøn thoaùt khoûi gia ñình thì khaùc chi phoùng mình giöõa choán hö khoâng meânh moâng töï taïi vaø caùc nhaân cuûa phaùp thieän seõ naûy sinh vaø lôùn maïnh. Laïi nghó cöù maõi baän bòu vöôùng víu gia ñình thì chaúng coøn raõnh rang maø tu chuùt ít phaùp thieän ôû ñôøi, huoáng hoà laø daønh caû cuoäc ñôøi mình ñeå sieâng naêng chuyeân caàn tu hoïc thuaàn nhaát moät cuoäc soáng phaïm haïnh trong traéng. Vaäy thì ta caàn neân caïo boû raâu toùc, maëc phaùp yù. Vôùi loøng chaùnh tín maïnh meõ, ta soáng moät cuoäc soáng khoâng nhaø, sieâng gaéng tu taäp phaïm haïnh. Sau khi nghó kyõ anh ta lieàn quyeát yù töø boû taát caû taøi saûn tieàn baïc, ngöôøi thaân thích, caïo boû raâu toùc, maëc phaùp y, loøng tin vöõng chaéc, soáng kieáp theânh thang khoâng baän bòu gia ñình. Xin thoï trì giôùi phaùp, ngaøy ñeâm sieâng naêng chuyeân caàn giöõ gìn giôùi haïnh veà giaûi thoaùt ñaëc bieät. Taát caû quy ñieàu pheùp taéc tuaân giöõ nghieâm ngaët duø moät loãi nhoû cuõng heát söùc aùy naùy aâu lo, luoân ñeán tìm hoïc ôû moïi nôi khoâng heà traùi phaïm. Luoân giöõ gìn caùc giôùi haïnh saâu kín sieâng tu giôùi luaät, ñeán khi ñaày ñuû caùc nieäm chaùnh tri thaáy bieát ñuùng thöïc dieät heát söï ngaên che, chöùng ñöôïc Töù thieàn. Do ñoù daàn daàn ñeán khi caùc laäu döùt haún, chöùng ñöôïc taâm giaûi thoaùt, vaø tueä giaûi thoaùt. Ngay trong hieän ñôøi ñöôïc chöùng caùc thoâng tueä hieåu ñaày ñuû: Ñôøi soáng ta ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng nhaän thaân ñôøi sau nöõa. Ñoù goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la ñôøi traéng maø sinh phaùp Nieát-baøn khoâng ñen khoâng traéng. ----------

Phaåm 8: BAÛY PHAÙP, Phaàn 1

Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-töû laïi baûo ñaïi chuùng: Quyù thaày neân bieát! Coù baûy phaùp Ñöùc Phaät hieåu bieát raát ñaày ñuû roõ raøng, thaáu suoát moïi leõ roài ñem ra giaûng daïy chæ baøy cho haøng ñeä töû cuûa Ngaøi. Nay chuùng ta caàn neân hoøa hôïp keát taäp oân laïi, ñeå sau khi Ñöùc Phaät dieät ñoä thì khoâng coù söï tranh caõi. Chuùng ta cuõng neân cuøng nhau tu phaïm haïnh tuaân giöõ giôùi luaät ñeå taïo lôïi ích laâu daøi cho voâ löôïng chuùng höõu tình. Haõy xoùt thöông haøng trôøi, ngöôøi trong coõi theá gian, khieán hoï höôûng nhaän ñöôïc nhieàu lôïi ích an laïc cao quyù. Baûy phaùp laø gì? Baøi keä (OÁt-ñaø-nam) noùi: Caùc chi - cuï - taøi - löïc Dieäu, phi dieäu hai thöù Thöùc truï vaø tuøy mieân Söï khoâng tranh goàm baûy. Goàm coù: Baûy thöù giaùc chi, baûy loaïi Boå-ñaëc-giaø-la, baûy thöù ñònh cuï,

baûy thöù taøi, baûy thöù löïc, baûy khoâng phaûi phaùp dieäu, baûy phaùp dieäu, baûy phaùp khoâng dieäu thöù hai, baûy phaùp dieäu thöù hai, baûy thöù thöùc truï, baûy thöù tuøy mieân, baûy söï khoâng laàm loãi, baûy phaùp ngaên tranh caõi. Coù baûy giaùc chi: 1. Nieäm giaùc chi. 2. Traïch phaùp giaùc chi. 3. Tinh taán giaùc chi. 4. Hyû giaùc chi. 5. Khinh an giaùc chi. 6. Ñònh giaùc chi. 7. Xaû giaùc chi. - Theá naøo laø nieäm giaùc chi? Ñaùp: Caùc ñeä töû Phaät ñoái vôùi khoå suy nghó xeùt tìm hieåu veà khoå, ñoái vôùi taäp suy nghó xeùt tìm veà taäp, ñoái vôùi dieät suy nghó xeùt tìm veà dieät, ñoái vôùi ñaïo suy nghó xeùt tìm veà ñaïo voâ laäu. Luoân taùc yù töông öng vôùi caùc nieäm tuøy nieäm..., roäng noùi cho ñeán taâm saùng suoát ghi nhôù roõ raøng. Ñoù goïi laø nieäm giaùc chi. - Theá naøo laø traïch phaùp giaùc chi? Ñaùp: Caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät, ñoái vôùi khoå suy nghó tìm hieåu veà khoå, ñoái vôùi taäp suy nghó tìm hieåu veà taäp. Ñoái vôùi dieät suy nghó tìm hieåu veà dieät. Ñoái vôùi ñaïo suy nghó tìm hieåu veà ñaïo voâ laäu. Luoân taùc yù töông öng vôùi söï tuyeån choïn caùc phaùp. Roäng noùi cho ñeán Tyø-baùt-xaù-na. Ñoù goïi laø traïch phaùp giaùc chi. - Theá naøo laø tinh taán giaùc chi? Ñaùp: Caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät ñoái vôùi khoå suy nghó tìm hieåu veà khoå, ñoái vôùi taäp suy nghó tìm hieåu veà taäp. Ñoái vôùi dieät suy nghó tìm hieåu veà dieät, ñoái vôùi ñaïo suy nghó tìm hieåu veà ñaïo voâ laäu. Luoân taùc yù töông öng vôùi söï sieâng naêng chuyeân caàn. Roäng noùi cho ñeán loøng luoân coá gaéng heát söùc khoâng lôi loûng. Ñoù goïi laø tinh taán giaùc chi. - Theá naøo laø hyû giaùc chi? Ñaùp: Caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät ñoái vôùi khoå suy nghó tìm hieåu veà khoå, ñoái vôùi taäp suy nghó tìm hieåu veà taäp, ñoái vôùi dieät suy nghó tìm hieåu veà dieät, ñoái vôùi ñaïo suy nghó tìm hieåu veà ñaïo voâ laäu. Taùc yù töông öng taâm vui raát vui töï taùnh cuûa vui, caùc loaïi vui möøng khoaùi chí, thích yù, thoûa loøng, möøng rôõ, caûm xuùc vui möøng, vui thích, khoan khoaùi, thoaûi maùi, khoaùi laøm vieäc, möøng vui khoaùi traù v.v... Ñoù goïi laø hyû giaùc chi. - Theá naøo laø khinh an giaùc chi? Ñaùp: Caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät, ñoái vôùi khoå suy nghó tìm hieåu veà

khoå, ñoái vôùi taäp suy nghó tìm hieåu veà taäp, ñoái vôùi dieät suy nghó tìm hieåu veà dieät, ñoái vôùi ñaïo suy nghó tìm hieåu veà ñaïo voâ laäu. Luoân taùc yù töông

öng vôùi söï khinh an cuûa thaân vaø cuûa taâm, tính chaát cuûa khinh an, caùc loaïi khinh an. Ñoù goïi laø khinh an giaùc chi. - Theá naøo laø ñònh giaùc chi? Ñaùp: Caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät ñoái vôùi khoå suy nghó tìm hieåu veà khoå, ñoái vôùi taäp suy nghó tìm hieåu veà taäp, ñoái vôùi dieät suy nghó tìm hieåu veà dieät, ñoái vôùi ñaïo suy nghó tìm hieåu veà ñaïo voâ laäu. Luoân taùc yù töông öng vôùi choã truï cuûa taâm. Roäng noùi cho ñeán taâm chuyeân chuù vaøo moät caûnh. Ñoù goïi laø ñònh giaùc chi. - Theá naøo laø xaû giaùc chi? Ñaùp: Caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät ñoái vôùi khoå suy tö tìm hieåu veà khoå, ñoái vôùi taäp suy tö tìm hieåu veà taäp, ñoái vôùi dieät suy tö tìm hieåu veà dieät, ñoái vôùi ñaïo suy tö tìm hieåu veà ñaïo voâ laäu. Luoân taùc yù töông öng vôùi söï bình ñaúng, taâm ngay taùnh thaúng, taâm khoâng tìm bieát taùnh luoân truï trong yeân laëng tòch tónh. Ñoù goïi laø xaû giaùc chi. Coù baûy loaïi Boå-ñaëc-giaø-la: 1. Boå-ñaëc-giaø-la tuøy tín haønh. 2. Boå-ñaëc-giaø-la tuøy phaùp haønh. 3. Boå-ñaëc-giaø-la tín thaéng giaûi. 4. Boå-ñaëc-giaø-la kieán chí. 5. Boå-ñaëc-giaø-la thaân chöùng. 6. Boå-ñaëc-giaø-la tueä giaûi thoaùt. 7. Boå-ñaëc-giaø-la caâu phaàn giaûi thoaùt. - Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la tuøy tín haønh? Ñaùp: Loaïi Boå-ñaëc-giaø-la (chuùng sinh) tuøy tín haønh naày, tröôùc ñaây khi coøn ôû quaû vò phaøm phu thì coù raát nhieàu veà caùc taùnh: tinh töôûng, yeâu meán, trong saïch thanh tònh, hieåu bieát vaø töø maãn thöông xoùt, nhöng laïi coù raát ít veà suy tö so löôøng, quan saùt, choïn löïa, suy tìm... Ngöôøi naày do coù nhieàu veà tin töôûng kính meán thanh tònh, hieåu bieát vaø töø maãn neân ñöôïc gaëp Nhö Lai vaø haøng ñeä töû Phaät giaûng noùi chaùnh phaùp, daïy baûo truyeàn trao, khuyeân raên... ñem voâ löôïng phaùp moân maø phaân bieät chæ baøy. Khoå thì ñuùng laø khoå, taäp ñuùng laø taäp, dieät ñuùng laø dieät, ñaïo ñuùng thöïc laø ñaïo. Ngöôøi naày nghó: quyù baùu thay nhöõng lôøi giaûng noùi chaéc thaät nhaát ñònh khoâng hö voïng hö voïng. Khoå taäp dieät ñaïo ñuùng thöïc laø khoå taäp dieät ñaïo. Ta nay aân caàn sieâng naêng quan saùt veà caùc haønh laø voâ thöôïng, haønh höõu laäu laø khoå (haønh khoå höõu laäu), taát caû caùc phaùp ñeàu laø khoâng vaø voâ ngaõ. Nghó nhö theá roài lieàn aân caàn sieâng naêng quan saùt caùc phaùp vöøa noùi.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 263

Neân sau naày chính mình tu taäp lieàn ñöôïc phaùp baäc nhaát treân ñôøi (theá ñeä nhaát). Töø ñoù luoân khoâng giaùn ñoaïn sinh ñöôïc trí nhaãn khoå phaùp, töông öng Thaùnh ñaïo maø quan saùt caùc hoaït ñoäng ôû coõi Duïc naày laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ... tuøy theo moãi thöù thaáy roõ tröôùc maët. Cho ñeán khi duø chöa khôûi yù nghó veà ñaïo, thì trí ñaõ hieän ra tröôùc maët. Nhö theá, khi ñoù goïi laø tuøy tín haønh (do loøng tin maø tu haønh). Neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø- la tuøy tín haønh. - Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la tuøy phaùp haønh? Ñaùp: Loaïi Boå-ñaëc-giaø-la tuøy phaùp haønh naày, tröôùc ñaây khi coøn ôû ôû quaû vò phaøm phu thì baåm taùnh coù nhieàu söï suy tö, suy löôøng quan saùt, choïn löïa, xeùt tìm nhöng laïi raát ít loøng tin söï aùi moä, ít thanh tònh, hieåu bieát vaø töø maãn. Do vì coù nhieàu suy tö so löôøng, quan saùt, choïn löïa, xeùt tìm neân ñöôïc gaëp Nhö Lai vaø haøng ñeä töû Phaät dieãn giaûng chaùnh phaùp, daïy baûo truyeàn trao, khuyeân

raên duøng voâ löôïng phaùp moân maø phaân bieät chæ baøy raèng: Khoå ñuùng thöïc laø khoå, taäp ñuùng thöïc laø taäp, dieät ñuùng thöïc laø dieät, ñaïo ñuùng thöïc laø ñaïo. Ngöôøi naày nghó: Thaät laø quyù hoùa, nhöõng ñieàu noùi ra ñoù chaéc chaén ñuùng thöïc nhaát ñònh khoâng hö voïng hö voïng aáy laø khoå taäp dieät ñaïo ñuùng thöïc laø khoå taäp dieät ñaïo. Ta nay aân caàn sieâng naêng quan saùt veà caùc haønh laø voâ thöôïng, haønh höõu laäu laø khoå, taát caû caùc phaùp ñeàu laø khoâng vaø voâ ngaõ. Nghó nhö theá roài, lieàn aân caàn sieâng naêng quan saùt caùc phaùp vöøa noùi. Neân veà sau naày chính mình tu taäp lieàn ñöôïc phaùp baäc nhaát treân ñôøi. Töø ñoù luoân luoân khoâng giaùn ñoaïn sinh ñöôïc trí nhaãn khoå phaùp roài töông öng vôùi Thaùnh ñaïo maø quan saùt caùc haïnh soáng ôû coõi Duïc naày laø voâ thöôøng, khoå, khoâng, voâ ngaõ..., tuøy theo moãi thöù hieän tröôùc maët. Cho ñeán khi duø chöa khôûi yù nghó veà ñaïo, thì trí ñaõ hieän ra tröôùc maët. Khi ñoù goïi laø tuøy phaùp haønh. Ñoù goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la tuøy phaùp haønh. - Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la tín thaéng giaûi? Ñaùp: Töùc laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la tuøy tín haønh ñaõ ñöôïc ñaïo loaïi trí, cho neân buoâng xaû caû tính chaát cuûa tuøy tín haønh maø nhaäp vaøo soá loaïi cuûa tín thaéng giaûi. Theá neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la tín thaéng giaûi. - Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la kieán chí? Ñaùp: Töùc laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la tuøy phaùp haønh ñaõ ñöôïc ñaïo loaïi trí, cho neân buoâng xaû caû tính chaát cuûa tuøy phaùp haønh maø nhaäp vaøo soá loaïi cuûa kieán chí. Theá neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la kieán chí. - Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la thaân chöùng? Ñaùp: Neáu Boå-ñaëc-giaø-la naøo duø ñoái vôùi taùm giaûi thoaùt, thaân ñaõ chöùng ñöôïc cuï tuùc truï nhöng chöa duøng trí tueä ñeå döùt haún caùc laäu, theá

neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la thaân chöùng. - Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la tueä giaûi thoaùt? Ñaùp: Neáu Boå-ñaëc-giaø-la naøo duø ñoái vôùi taùm giaûi thoaùt, thaân chöa chöùng ñöôïc cuï tuùc truï, nhöng ñaõ duøng trí tueä maø dieät döùt haún caùc laäu, theá neân goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la Tueä giaûi thoaùt. - Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la caâu phaàn giaûi thoaùt? Ñaùp: Neáu Boå-ñaëc-giaø-la naøo ñoái vôùi taùm giaûi thoaùt duø thaân ñaõ chöùng ñöôïc cuï tuùc truï roài coøn duøng ñeå dieät thaät döùt heát caùc laäu thì ñoù goïi laø loaïi Boå-ñaëc-giaø-la caâu phaân giaûi thoaùt (moïi phaàn ñeàu giaûi thoaùt). Vì sao laïi noùi caâu phaàn giaûi thoaùt Boå-ñaëc-giaø-la? Coù hai thöù chöôùng phaàn: 1. Laø chöôùng phaàn phieàn naõo. 2. Laø chöôùng phaàn giaûi thoaùt, neân goïi laø caâu phaàn (ñuû caû hai phaàn). Caû hai phaàn aáy loaïi Boå-ñaëc-giaø-la naày taâm ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt, giaûi thoaùt cuøng cöïc, giaûi thoaùt vónh vieãn. Theá neân goïi laø Boå-ñaëc-giaø-la caâu phaàn giaûi thoaùt. Coù baûy thöù ñònh cuï: 1. Chaùnh kieán. 2. Chaùnh tö duy. 3. Chaùnh ngöõ. 4. Chaùnh nghieäp. 5. Chaùnh maïng. 6. Chaùnh caàn. 7. Chaùnh nieäm. Ñoù laø baûy thöù, töùc laø baûy chi Thaùnh ñaïo. Neân bieát töôùng aáy moãi moãi ñeàu ñöôïc noùi rieâng, neân goïi laø ñònh cuï (ñònh ñaày ñuû). Hoûi: Vì sao goïi laø ñònh cuï? Ñaùp: Ñònh cuï chính laø chaùnh ñònh, do baûy chi Thaùnh ñaïo vaây quanh giuùp ñôõ trôï löïc khieán noù caøng theâm ñaày ñuû maïnh meõ, vaän chuyeån raát

töï taïi vaø veïn toaøn roát raùo nhaát, neân goïi laø ñònh cuï. Coù baûy thöù taøi (tieàn cuûa): 1. Tín taøi. 2. Giôùi taøi. 3. Taøm taøi. 4. Quyù taøi. 5. Vaên taøi. 6. Xaû taøi. 7. Tueä taøi.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 265

- Theá naøo laø tín taøi? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Coù ñeä töû Phaät ôû choã Nhö Lai tu haønh gieo troàng tònh tín, sinh caên an truï nôi khoâng theå bò caùc Sa-moân hay Baø-la-moân, hoaëc Trôøi, Ma, Phaïm, hay coõi theá gian khaùc daãn duï cöôùp ñoaït. Neân goïi laø tín taøi (cuûa caûi cuûa ñöùc tin). - Theá naøo laø giôùi taøi? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Caùc ñeä töû Phaät lìa boû gieát haïi, lìa boû troäm cöôùp, lìa boû daâm duïc taø haïnh, lìa boû noùi doái, lìa boû uoáng röôïu. Theá neân goïi laø giôùi taøi. - Theá naøo laø taøm taøi? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Ngöôøi coù ñaày ñuû söï bieát xaáu hoå thì thöôøng xaáu hoå ñoái vôùi caùc phaùp chaúng thieän xaáu aùc. Vì coù nhöõng taïp nhieãm khieán coù theå chieâu caûm ñeán thaân ñôøi sau maø chòu quaû dò thuïc voâ cuøng khoå sôû, laïi hay daãn ñeán caùc söï sinh, giaø, cheát ôû ñôøi sau, vaäy neân sinh taâm xaáu hoå xaáu xa. Ñoù goïi laø taøm taøi. - Theá naøo laø quyù taøi? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Nhöõng ngöôøi soáng bieát theïn thuøng thì luoân luoân xaáu hoå ñoái vôùi caùc phaùp xaáu aùc chaúng thieän. Vì coù nhöõng taïp nhieãm khieán coù theå chieâu caûm thaân ñôøi sau, maø chòu quaû dò thuïc voâ cuøng khoå sôû, laïi coù khaû naêng daãn ñeán caùc söï sinh giaø cheát ôû ñôøi sau. Vaäy haõy neân sinh loøng theïn thuøng xaâu xa. Ñoù goïi laø quyù taøi. - Theá naøo laø vaên taøi? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Coù ñeä töû Phaät ña vaên thöôøng hay nghe hoïc nhieàu vaø ghi nhôù thaät kyõ caùc ñieàu ñaõ nghe. Nghóa laø caùc phaùp yeáu voâ thöôïng maø Phaät ñaõ giaûng noùi trình baøy caùc phaùp thieän thaáp, trung bình, cao caáp vôùi vaên nghóa raát tuyeät vôùi kheùo leùo haáp daãn maø laïi thuaàn nhaát toaøn veïn, phaïm haïnh trong traéng. Ngöôøi naày ñoái vôùi caùc phaùp yeáu voâ thöôïng ñoù ñaõ nghe hoïc ñaày ñuû, nhôù ñuû lôøi vaên vaø nghóa lyù, hieåu bieát thoâng suoát tinh töôøng, taâm khoâng taùn loaïn neân söï thaáy hieåu bieát caøng thaáu ñaùo. Ñoù goïi laø vaên taøi. - Theá naøo laø xaû taøi? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Coù ñeä töû Phaät bò taät tham lam keo kieät troùi chaët. Vaäy maø ôû giöõa ñaïi chuùng vò ñoù ñaõ lìa boû ñöôïc taät xaáu ñoù. Tuy ôû taïi nhaø nhöng taâm khoâng heà meâ ñaém vöôùng víu, laïi hay thi aân boá ñöùc ban taëng, dang tay boá thí, luoân öa thích vieäc buoâng xaû vaø cuùng teá. Ban ôn boá thí ñaày ñuû vaø boá thí phaân chia bình ñaúng khoâng thieân vò. Ñoù goïi laø xaû taøi. - Theá naøo laø tueä taøi?

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 16 266

Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù vò Bí-soâ neân bieát! Coù ñeä töû Phaät hay bieát ñuùng nhö thaät ñaây laø khoå thaùnh ñeá, ñaây laø choã taäp hôïp caùc khoå thaùnh ñeá, ñaây laø dieät khoå thaùnh ñeá ñaây laø con ñöôøng daãn ñeán söï dieät khoå thaùnh ñeá. Ñoù laø tueä taøi. Ñöùc Theá Toân noùi keä: Chaøng trai hay

coâ gaùi Ñuû, tin, giôùi, taøm, quyù Vaên, xaû, tueä taøi ñoù Neân bieát thaät giaøu sang. Ta baûo Ñaïi só aáy Chaúng soáng phí moät ñôøi Thöôøng ôû coõi trôøi, ngöôøi Höôûng giaøu sang an laïc. Coù baûy thöù löïc: 1. Tín löïc. 2. Tinh taán löïc. 3. Taøm löïc. 4. Quyù löïc. 5. Nieäm löïc. 6. Ñònh löïc. 7. Tueä löïc. - Theá naøo laø tín löïc? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! Coù haøng ñeä töû Phaät ôû choã Ñöùc Nhö Lai tu haønh gieo troàng tinh taán (ñöùc tin thanh tònh)..., cho ñeán roäng noùi: Ñoù laø tín löïc (söùc maïnh cuûa ñöùc tin). - Theá naøo laø tinh taán löïc? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Vì muoán ñoaïn tröø taát caû caùc söï xaáu aùc chaúng thieän ñaõ sinh ra cho neân khôûi leân yù muoán maïnh meõ quyeát taâm. Cho ñeán keå caû boán thöù Chaùnh thaéng. Ñoù goïi laø tinh taán löïc (söùc maïnh cuûa sieâng gaéng). - Theá naøo laø taøm löïc? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Nhöõng ngöôøi naøo ñaày ñuû ñöùc bieát hoå theïn thì luoân xaáu hoå vôùi caùc phaùp xaáu aùc, chaúng thieän, cho ñeán roäng noùi. Ñoù goïi laø taøm löïc (söùc maïnh cuûa xaáu hoå). - Theá naøo laø quyù löïc? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Nhöõng ngöôøi naøo truï (soáng) vaøo ñöùc bieát tuûi theïn thì luoân xaáu hoå vôùi caùc phaùp xaáu aùc chaúng thieän, cho ñeán roäng noùi ñoù goïi laø quyù löïc (söùc maïnh cuûa ñöùc tuûi theïn).

- Theá naøo laø nieäm löïc? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Ngay ôû trong noäi thaân maø luoân theo doõi ñeå yù quan saùt xem xeùt. Roäng noùi cho ñeán boán thöù nieäm truï (Töù nieäm xöù) ñoù goïi laø nieäm löïc (söùc maïnh cuûa yù nieäm quan saùt). - Theá naøo laø ñònh löïc? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Haõy lìa söï ham muoán moïi phaùp xaáu aùc chaúng thieän. Taâm luoân coù taàm coù töø töùc coù suy nghó tìm xeùt lìa boû söï sinh ra möøng vui, luoân truï vaøo sô thieàn troïn veïn ñaày ñuû. Roäng noùi cho ñeán truï vaøo baäc töù thieàn troïn veïn ñoù laø ñònh löïc. - Theá naøo laø tueä löïc? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân coù noùi: Quyù thaày Bí-soâ neân bieát! Coù haøng ñeä töû Phaät hay bieát ñuùng nhö thaät ñaây laø khoå thaùnh ñeá v.v... cho ñeán roäng noùi. Ñoù goïi laø tueä löïc. Ñeán ñaây Nhö Lai noùi keä: Neáu coù caùc Bí-soâ Ñuû tín-caàn-taøm-quyù Vaø löïc-nieäm-ñònh-tueä Mau döùt ñöôïc caùc khoå.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.